

ת"ר:

"ואספת דגנך"

מה תלמוד לומר? לפי שנא: "לא ימוש ספר התורה הזה

מפיך" (יהושע א)

יכול דברים ככתבן? ת"ל: "ואספת דגנך" – הנהג בהן מנהג

דרך ארץ – דברי ר' ישמעאל.

ר"ש בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע

בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישה

וזורה בשעת הרוח תורה מה תהא עליה?

. אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום – מלאכתן

נעשית ע"י אחרים. שנא' "ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'"

(ישעיהו סא)

. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום – מלאכתן

נעשית ע"י עצמן שנא': "ואספת דגנך" (דברים יא)

. ולא עוד אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן שנא'

:"ועבדת את אויביך וגו'" (דברים כח)

אמר אביי:

. הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן

. כר' שמעון בן יוחי ולא עלתה בידן.

אמר להו רבא לרבנן: במטותא מינייכו ביומי ניסן וביומי

תשרי לא תתחזו קמאי כי היכי דלא תטרדו במזונייכו כולא

שתא.

אמר רבה בר בר חנה:

א"ר יוחנן משום רבי יהודה בר' אלעאי בא וראה שלא

כדורות הראשונים דורות האחרונים!

. דורות הראשונים עשו תורתן קבע ומלאכתן עראי זו וזו נתקיימה בידן.

. דורות האחרונים שעשו מלאכתן קבע ותורתן עראי זו וזו לא נתקיימה בידן.

אמר רבה בר בר חנה:

א"ר יוחנן משום רבי יהודה בר' אלעאי בא וראה שלא

כדורות הראשונים דורות האחרונים!

. דורות הראשונים היו מכניסין פירותיהן דרך טרקסמון כדי לחייבן במעשר

. דורות האחרונים מכניסין פירותיהן דרך גגות דרך חצרות דרך קרפיפות כדי לפטרן מן המעשר

. דאמר רבי ינאי: אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה

פני הבית שנא' "בערתי הקדש מן הבית" (דברים כו)

. ור' יוחנן אמר: אפי' חצר קובעת שנא': "ואכלו בשעריך

ושבעו:" (דברים כו)

Hiljot Talmud Torá 3

7 שמא תאמר עד שאקבץ ממון ואחזור ואקרא, עד שאקנה מה שאני צריך ואפנה מעסקיי ואחזור ואקרא--אם תעלה מחשבה זו על ליבך, אין אתה זוכה לכתרה של תורה לעולם; אלא עשה תורתך קבע, ומלאכתך עראי, ואל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה. 10 כל המשים על ליבו שיעסוק בתורה ולא יעשה מלאכה, ויתפרנס מן הצדקה--הרי זה חילל את השם, וביזה את התורה, וכיבה מאור הדת, וגרם רעה לעצמו, ונטל חייו מן העולם הבא: לפי שאסור ליהנות בדברי תורה, בעולם הזה. אמרו חכמים, כל הנהנה מדברי תורה, נטל חייו מן העולם. ועוד ציוו ואמרו, לא תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא קורדום לחפור בהם. ועוד ציוו ואמרו, אהוב את המלאכה, ושנא את הרבנות. וכל תורה שאין עימה מלאכה, סופה בטילה; וסוף אדם זה, שיהא מלסטס את הבריות.